

Regionų komiteto nuomonė — 2007–2010 m. Europos profesinio judumo veiksmų planas

(2008/C 325/11)

REGIONŲ KOMITETAS

- tvirtai palaiko Komisijos nuostatą, kad „darbuotojų judumas — tinkamiausia priemonė užtikrinti veiksmingą bendrosios rinkos veikimą ir padėti kuo didesniai žmonių skaičiui rasti geresnį darbą, t. y. įgyvendinti pagrindinį Lisabonos strategijos tikslą“;
- pabrėžia, kad šiomis aplinkybėmis judumą reikėtų suprasti ir kaip geografinį (ES valstybėse narėse ir tarp jų), ir kaip ekonominį, socialinį bei profesinį judumą, ir visas šias judumo formas reikėtų skatinti;
- pritaria Komisijos tikslui geriau informuoti plačiąją visuomenę apie judumo galimybes ir privalumus ir pabrėžia, kad skleidžiant šią informaciją ypač svarbus vaidmuo galėtų tekti vietos ir regionų valdžios institucijoms;
- ragina iki galutinio šio veiksmų plano įgyvendinimo 2011 m. panaikinti visas teises ir administracines laisvam darbuotojų judėjimui trukdančias kliūtis:
 - įskaitant visų likusių teisinių ir administracinių kliūčių, trukdančių darbuotojams iš 10 valstybių narių, kurios į ES įstojo 2004 m., ir iš Bulgarijos bei Rumunijos laisvai judėti, panaikinimą;
 - būsimums valstybėms narėms, kai jos įstos į ES, neturėtų būti taikomi jokie apribojimai;
- rekomenduoja vietos ir regionų valdžios institucijoms sudaryti asmenims iš kitų valstybių narių daugiau trumpalaikio ir vidutinės trukmės įsidarbinimo galimybių;
- mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi turėti teisinius įgaliojimus, kad galėtų vykdyti šią su profesiniu judumu susijusią veiklą, ypač informacijos teikimo darbuotojams ir darbdaviams srityje vietos ir regionų lygiu. Taip pat svarbu, kad prireikus šioms užduotims vykdyti nacionalinės ir Europos institucijos galėtų praplėsti jų kompetenciją;

Pranešėjas: Dave QUAYLE, Trafford municipalinio rajono tarybos narys (JK/ESP)

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Judumas — priemonė kurti daugiau ir geresnių darbo vietų. 2007–2010 m. Europos profesinio judumo veiksmų planas“

COM(2007) 773 galutinis

POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. tvirtai palaiko Komisijos nuostatą, kad „darbuotojų judumas — tinkamiausia priemonė užtikrinti veiksmingą bendrosios rinkos veikimą ir padėti kuo didesniai žmonių ratui rasti geresnį darbą, t. y. įgyvendinti pagrindinį Lisabonos strategijos tikslą“;

2. pabrėžia, kad šiomis aplinkybėmis judumą reikėtų suprasti ir kaip geografinį (ES valstybėse narėse ir tarp jų), ir kaip ekonominį, socialinį bei profesinį judumą, ir visas šias judumo formas reikėtų skatinti;

3. pabrėžia, kad, laikantis sutartų darbo rinkos lankstumo ir užimtumo saugumo principų, darbuotojams turi būti suteikta galimybė judėti, kurią reikėtų remti, kad sumažėtų su judumu susijusi rizika, o darbdaviai ir darbuotojai gautų kuo daugiau naudos;

Tolesnės priemonės po 2002 m. veiksmų plano

4. pasisako už tai, kad švietimo ir mokymo sistemos kuo greičiau prisitaikytų prie pokyčių darbo rinkoje ir rengtų žmones judumui — mokytų juos kalbų ir ugdytų įgūdžius;

5. palaiko siekį panaikinti teises ir administracines kliūtis ir skatinti tarpvalstybinį kvalifikacijų pripažinimą;

6. palaiko mintį sukurti centralizuotą informacijos apie judumą interneto portalą, kurio pagrindą sudarytų informacijos apie laisvas darbo vietas sistema EURES;

2007–2010 m. profesinio judumo veiksmų planas

7. remia ketinimą pagerinti galiojančius teisės aktus ir administracines procedūras, susijusius su profesiniu judumu, kad naudojantis judumo teise būtų išsaugoma socialinė apsauga ir nekiltų kitokios neadekvačios rizikos pavojus;

8. pripažįsta, kad profesinio judumo tikslui reikalinga politinė visų lygių valdžios institucijų (vietos, regionų, nacionalinių ir Europos) parama;

9. pritaria EURES, kaip darbuotojų ir jų šeimų judumo palengvinimo priemonės, stiprinimui;

10. pritaria Komisijos tikslui geriau informuoti plačiąją visuomenę apie judumo galimybes ir privalumus ir pabrėžia, kad skleidžiant šią informaciją ypač svarbus vaidmuo galėtų tekti vietos ir regionų valdžios institucijoms;

11. palankiai vertina suinteresuotųjų šalių tinklo (kuriam patikėta plėtoti profesinį judumą ES) sukūrimo iniciatyvą „Europos profesinio judumo partnerystė“ (14 veiksmas) ir pasiūlymą PROGRESS programoje numatyti finansinę paramą, teiktiną bandomajai veiklai, keitimuisi gerąja praktika, naujos veiklos rezultatų sklaidai ir pažangių programų kūrimui (15 veiksmas);

12. ragina iki galutinio šio veiksmų plano įgyvendinimo 2011 m. panaikinti visas teises ir administracines laisvam darbuotojų judėjimui trukdančias kliūtis:

i) įskaitant visų likusių teisinių ir administracinių kliūčių, trukdančių darbuotojams iš 10 valstybių narių, kurios į ES įstojo 2004 m., ir iš Bulgarijos bei Rumunijos laisvai judėti, panaikinimą;

ii) būsimums valstybėms narėms, kai jos įstos į ES, neturėtų būti taikomi jokie apribojimai;

13. mano, kad norint užtikrinti šios strategijos sėkmę ir kad judumas taptų realia galimybe visiems darbuotojams, kurie pageidauja ieškoti darbo kitoje valstybėje narėje:

i) informacija apie laisvas darbo vietas kitose valstybėse narėse turėtų būti teikiama per EURES, nacionalines įdarbinimo tarnybas, o vietos ir regionų lygiu — per vietos ir regionų valdžios institucijas;

ii) valstybės narės reikėtų raginti į savo nacionalines užimtumo strategijas kaip prioritetinę sritį įtraukti geografinį bei profesinį judumą ir mokymosi visą gyvenimą programas (5 veiksmas);

iii) darbuotojai turi būti informuojami apie teisę ieškoti darbo kitose valstybėse narėse, apie praktinius tokio pasirinkimo dalykus ir apie tai, ką jie turi padaryti, kad šiame procese išsaugotų savo teises į socialinę apsaugą;

iv) darbdaviai, ypač vietos lygio MVĮ, turi būti informuojami apie tai, kad jie, griežtai laikydamiesi galiojančių darbo, darbo vietos apsaugos ir socialinės apsaugos teisės aktų, gali įdarbinti darbuotojus iš kitų valstybių narių, ir apie tokio pasirinkimo privalumus;

v) reikėtų daugiau dėmesio skirti kalbų mokymuisi ir daugia-kalbystės skatinimui;

- vi) reikėtų skatinti tarpvalstybinį kvalifikacijų pripažinimą, įskaitant profesines kvalifikacijas;
 - vii) socialiniai partneriai turėtų būti įtraukti į visus profesinio judumo aspektus;
 - viii) reikalinga pensijų teisių perkeliavimo nuostata (4 veiksmas) ir lankstesnės socialinės apsaugos nuostatos valstybėse narėse ir tarp jų;
 - ix) reikėtų užtikrinti tinkamą vietos, regionų ir nacionalinio lygio valstybės tarnautojų, kuriems būtų pavesti visi su darbuotojų judumu susiję reikalai, mokymą, kad jie ieškantiems darbo kitose šalyse darbuotojams galėtų greitai suteikti reikiamą informaciją ir, bendraudami su priimančiosios šalies atitinkamomis tarnybomis, padėtų išsaugoti jų teises į socialinę apsaugą;
14. mano, jog siekiant užtikrinti, kad dėl šio judumo nekiltų įtampos ir socialinio nestabilumo priimančiose bendruomenėse, reikia:
- i) remti Europos Komisijos veiklą propaguojant „sąžiningo judumo“ koncepciją;
 - ii) užtikrinti, kad ir toliau būtų sprendžiamos nedeklaruojamo darbo ir socialinio dempingo problemos (6 veiksmas);
 - iii) laikytis bendro principo, kad darbuotojai migrantai gautų vienodą atlygį ir turėtų tokias pat darbo sąlygas kaip tą patį darbą toje pačioje srityje dirbantys priimančiosios valstybės narės darbuotojai;
 - iv) remti darbuotojų migrantų ir priimančiosios valstybės narės darbuotojų socialinį solidarumą ir įtraukti;

Regionų ir vietos valdžios institucijų vaidmuo skatinant profesinį mobilumą

15. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos kartu su kitomis nacionalinėmis ir Europos agentūromis turi atlikti svarbų vaidmenį teikiant informaciją apie kitose valstybėse narėse esančias laisvas darbo vietas ir apie praktines galimybes jas užimti;
16. mano, jog labai svarbu, kad vietos darbdaviai (ypač MVI) suprastų turį teisę įdarbinti darbuotojus iš visos ES, ir teikti jiems praktinę pagalbą bei konsultacijas, jei jie norėtų pasinaudoti šia teise;
17. pripažįsta, kad vietos ir regionų valdžios institucijos dažnai yra pagrindinės pradinio ir vidurinio mokymo paslaugų teikėjos, ir mano, kad joms taip pat reikėtų patikėti kalbų mokymą, daugiakalbystės skatinimą, tarpkultūrinių įgūdžių lavinimą, kurie žmonėms reikalingi, kad jie pasirengtų gyvenimui ir darbui kitoje kultūrinėje terpėje;

18. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos skatina mokytis visą gyvenimą ir sudaro tam reikalingas sąlygas (dažniausiai bendradarbiaudamos su kitomis įstaigomis);

19. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra daug darbuotojų samdančios darbdavės ir kad jas reikėtų skatinti darbuotojų į laisvas darbo vietas ieškoti visose ES valstybėse narėse. Rekomenduoja vietos ir regionų valdžios institucijoms sudaryti asmenims iš kitų valstybių narių daugiau trumpalaikio ir vidutinės trukmės įsidarbinimo galimybių;

Kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų atlikti šias užduotis ir apskritai dalyvauti su profesiniu judumu susijusioje veikloje, joms reikia:

— *teisinio pagrindo ir įgaliojimų*

20. mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi turėti teisinius įgaliojimus, kad galėtų vykdyti šią su profesiniu judumu susijusią veiklą, ypač informacijos teikimo darbuotojams ir darbdaviams srityje vietos ir regionų lygiu; taip pat svarbu, kad prirėkus šioms užduotims vykdyti nacionalinės ir Europos institucijos galėtų praplėsti jų kompetencijas;

— *išteklių*

21. vietos ir regionų valdžios institucijos gali patirti sunkumų, jei jų vietovėje įsidarintų ir apsigyventų didelis darbuotojų migrantų skaičius, ypač jei tai įvyktų staiga. Tai ypač aktualu socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos priežiūros ir būsto požiūriu. Todėl šiam klausimui spręsti reikėtų skirti lėšų. Tai ne tik būtų naudinga neseniai atvykusiems asmenims, bet ir sumažintų galimą įtampą tarp darbuotojų migrantų ir priimančiosios bendruomenės. Todėl RK remia iniciatyvas rinkti statistinius duomenis apie skirtingus darbo rinkos poreikius ir keistis šia informacija Europos lygiu, kad būtų galima geriau planuoti ir valdyti darbuotojų srautus. Nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos, bendradarbiaudamos tarpusavyje, turi iš anksto planuoti, kaip organizuoti socialines paslaugas, kad būtų galima geriau valdyti europiečių migrantų antplūdį. Iš dalies tai reikalinga, nes darbuotojų migracija tarp Europos šalių ateityje smarkiai augs. Kita vertus, jeigu nebus planuojama ir dėl tos priežasties didės socialinė įtampa ir blogės bendruomenių santykiai, nukentės migracija tarp Europos šalių, o gal net iškils grėsmė Europos vienybei;

22. išteklių reikia skirti ir informacijai, susijusiai su profesiniu judumu, teikti, ir kalbų mokymosi populiarinimui;

— *informuotumo didinimo ir galimybės pasinaudoti „gerąja praktika“*

23. pabrėžia RK norą toliau aktyviai dalyvauti sprendžiant profesinio judumo klausimą, t.y. skatinant judumą ir ieškant gerosios praktikos pavyzdžių, o tada užtikrinant, kad ją galėtų taikyti platus kitų vietos ir regionų valdžios institucijų ratas;

24. ragina vietos ir regionų valdžios institucijas prisijungti prie kitų valstybių narių analogiškų institucijų ir šioje srityje kurti gerosios praktikos pavyzdžius, o tada juos propaguoti nacionaliniu lygiu ir visose valstybėse narėse (7 ir 15 veiksmai);

Dėl EURES

25. remia Komisijos siekius plėsti ir stiprinti EURES, „kaip centralizuotos priemonės, skatinančios darbuotojų ir jų šeimos narių judumą, tinklą“. Tačiau, laikantis subsidarumo principo,

tai reikėtų integruoti į nacionalinio, regionų ir vietos lygio struktūras;

26. pritaria Komisijai, kad svarbi EURES užduotis yra „geriau informuoti ir skleisti vienodo požiūrio bei darbo standartų laikymosi idėją Europos darbo rinkose“ (9 veiksmas);

27. pritaria tam, kad EURES turėtų „gerinti savo paslaugų kokybę, kad būtų patenkinti konkrečių darbuotojų kategorijų (ilgalaikių bedarbių, jaunų ir vyresnio amžiaus darbuotojų, moterų ir kt.) poreikiai“ (10 veiksmas).

Briuselis, 2008 m. spalio 9 d.

Regionų komiteto
pirmininkas
Luc VAN DEN BRANDE
